

VI. PROROGATIO EXECUTIONIS AD FUTURUM REGNI CONVENTUM EIUSQUE EFFICACIS ADIMPLETIONIS OBLIGATIO

Zygmunt August, z bożej łaski król Polski, ^awielkie książę litewskie, ruskie, pruskie, mazowieckie etc. pan i dziedzic^a. Oznajmujemy wszem wobec i każdemu z osobna, którymby tego wiedzieć potrzeba: aczkolwiek roku przeszłego za pilnym staraniem rycerstwa koronnego obiecaliśmy to byli, iż exekucją praw, statutów i przywilejów koronnych na tym Sejmie czynicieśmy mieli, na cośmy list ręką Naszą podpisany im dali, na co pamiętając, opowiedzieliśmy to przez posły Nasze na powiatowych sejmach, iż obietnicy Naszej dosyć czynicieśmy chcieli, ^bjedno iż ten Sejm^b inszemi sprawami tak się zabawił był, iż exekucja skutku swego wziąć nie mogła. ^cAcz im zawždy czynić ją gotowiśmy byli^c, albowiem i czas się już był skrócił, i powietrze podejrzané było, a k'temu wiele ich tu nie było, których exekucja dotknąć musi, którzy pozwani być mieli, a tak za spólnim Rad Naszych koronnych, także też i posłów od rycerstwa, stojąc przy obietnicy swojej i list Nasz, któryśmy przeszłego Sejmu około tej exekucyje na się dali, w mocy we wszę jako jest napisan zachowywując, tę wszystkie sprawę około exekucyje na blisko przyszedł Sejm, który w Koronie będzie, odłożyliśmy. Jakoż tym listem naszym odkładamy i obowiązujemy się, iż na tym to Sejmie już skuteczną prawam wszystkim, statutom i przywilejom koronnym exekucję uczynimy, od deski do deski, pirwej niżli które insze sprawy przedsięwziemy. A iżby takowa exekucja już dalszej odwłoki nie miała, a żądny przed nią nie uległ, jedno aby wszystkich stanów i osób zrówna dotknęła, takeśmy zgodnie postanowili, aby za uchwałą sejmową wszyscy obywatele koronni, którychkolwiek stanów by byli, którzykolwiek dostojęstwa, urzędy tak ziemskie jako też koronne, albo też imiona od stołu królewskiego którymkolwiek obyczajem przeciwko prawu pospolitemu dzierżeli, winni byli na ten to blisko przyszedł Sejm, które na takowe dostojęstwa, urzędy albo imiona mają, stanąć i okazać to, iż tego przeciwko prawu nie dzierżą. A My, wzięwszy statut przed się i przywileje, czynić to będziemy, co będzie powinowactwo potrzebowało, tak w tych rzeczach wyżej opisanych, jako w innych, ktoremi się prawu pospolitemu koronnemu ubliżyło. A iż do tego i listów, i przywilejów będzie potrzeba, które na rożnich miejscach chowają, i ty będą winni znieść ci, przy których są. A któryby na tym to Sejmie nie stanął albo praw swych nie ukazał, a okazało się potym, iż to zakryć chciał i uleżeć, takowy karan będzie jako **prevaricator** prawa pospolitego. A to wszystko na Sejmie obwołano i po wszystkich powieciech być ma za uniwersalami Naszemi, aby żaden niewiadomością się nie zakładał, aby pozywać go nie trzeba. A dla lepszej pewności pieczęć Naszą k'temu listowi przycisnąćśmy kazali. Dan na Walnym Sejmie Piotrkowskim we wtorek przed Kwietną Niedzielą ^droku Pańskiego tysięcznego pięćsetnego pięćdziesiątego wtorego^d [5 IV 1552], ^eroku Królestwa Naszego dwudziestego trzeciego^e.

VII. RATIO CELERIORIS IUSTITIAE ET IUDICIORUM, ET NUMERUS NUNTIORUM DESCRIBITUR^a

^bSigismundus Augustus etc. Significamus tenore praesentium, quorum interest universis, quod Nos, memores quid debeamus Reipublicae et subditis Nostris^b, pro eo affectu et amore quo illos complectimur, plurimum operae in defensione Regni et aequitate, qua nihil est Nobis

^{a-a} J. Szujski w SRP, t. I, czytał: ... wielki książę litewski, ruski, pruski, mazowiecki pan i dziedzic... ^{b-b} J. Szujski odczytał: i choć ten sejm... ^{c-c} J. Szujski odczytał: acz my zawždy czynić ją gotowiśmy byli. ^{d-d} J. Szujski odczytał: roku Pańskiego 1552. ^{e-e} J. Szujski: roku Królestwa naszego 23.

^a Tytuł podano za MK, t. 82, k. 163. W MK, t. 80, k. 251, a u J. Szujskiego tytuł ten brzmi: Deputatio certorum consiliariorum, qui novo iusiurando obstricti ea iudicent, quae in Comitiis Maiestas Regia ob temporis angustiam indicare non potuit. Et nuntiorum terrestrium iusti numeri ad Comititia mitendorum constitutio. ^{b-b} W MK, t. 80 oraz u J. Szujskiego początek tego aktu brzmi: Sigismundus Augustus etc. Quod, Nos memores, quod debeamus Reipublicae et subditis Nostris...